

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Caput I. De Tentationibus circa Orationem, occurrentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

Lectio Spiritualis, Concio, de quibus proin omnibus per diversa Capita in hac altera parte agerur.

CAPUT I.

DE TENTATIONIBUS CIRCA
ORATIONEM OCCUREN-
TIBUS.

II. **C**irca hanc, si circa ullam aliam frequentissimas occurrere tentationes, apud devotas maximè Personas, quotidianâ constat experientiâ; aliæ namque tempus ad orationem sufficiens se non habere, aliæ distractionibus sub ea assiduis se vexari, aliæ nullum se in ea gustum & consolationem experiri, aliæ nullas sibi sub meditatione pias cogitationes incidere, aliæ varijs illusionibus Dæmonis expositas se jacere, aliæ varijs scrupulis circa attentionem & pronunciationem cruciari, aliæ denique preces suas non exaudiri queruntur; contra quas omnes proinde tentationes Pastor commissas sibi Animas armare congruis armis debet.

§. I.

Tentatio I. circa tempus Orationis occurrens.

III. Sophia Ancilla ad devotionem admodum propina queritur suo Confessario, se domesticis Famulitijs sui negotijs adeò occupari, ut nullum propemodum tempus ad respirandum, & orationi vacandum habeat; imò quòd præ cæteris eam angat, nec Missæ quotidie audiendæ sibi facultatem concedi, adeoque preces ratione Variarum Congregationum, quibus
C nomen

nomen dederit, persolvendas absolvere non posse
 Quæritur, quomodo huic tentationi occurrere debe
 at Confessarius?

Responsio.

IV. Inprimis ostendat eidem, non defuturas occu
 siones etiam diutius orationi vacandi, si eadem obles
 vare velit, & vel tempus aliquod somno longiori, ve
 inutili garrulitati subtrahere; vel dum labores nullam
 singularem attentionem requirentes peragere solet.
 Certè S. Climachus testatur de coquo quodam, qui
 ducentis quotidie Personis cibos præparare debebat,
 tamen sapidissimas sub tali labore meditationes & ora
 tiones ad copiosam lacrymarum profusionem excitantes
 faciebat, dum ex consideratione ignis, quo ad ci
 bos coquendos utebatur, ad considerandum ignem
 infernalem transibat. Et verò quis nescit, quoties An
 cillæ soleant, medias noctes, vel multas saltem horas
 somno suffurari, ut saltationibus, vel colloquijs cum
 suis Amasijs vacare possint; cur non & ipsa quadran
 tem vel mediam horam subtrahere somno queat, ut
 cum DEO, amantissimo animæ sponso, colloqui
 queat, maximè cum meritò sperare possit, refectio
 nem corporis, quæ ex somno propter orationem neg
 ligitur, per Orationem meliùs recuperari.

V. Secundò ostendat, DEUM non requirere longas
 orationes, sed etiam brevissimis, modò frequen
 tiùs repetitis contentum esse; sic enim Christus ipse
 Matth. 6. dixit: *Orantes nolite multum loqui, sicut
 Ethnici faciunt, putant enim, quòd in multiloquio
 exaudiantur. Nolite ergo assimilari illis, scit enim Pa
 ter vester, quid opus sit vobis, antequam petatis eum.*

Hoc sanè Christi monitum accuratè Ægyptij Monachi observârunt, de quibus S. Augustinus ad Probam c. 10. sic loquitur: *Dicuntur Fratres in Ægypto crebras quidem habere orationes, sed eas tamen brevissimas, & raptim quodammodo jaculatas, ne illa vigilanter erecta intentio per productiores moras evanescat.* Sic & S. Gertrudis trecenties intra diem dicebat: *Domine, Fiat voluntas tua.* S. Ignatius perpetuo in ore habebat: *Omnia ad majorem DEI gloriam:* Sed & Cassianus mirè versiculum: *DEUS in adjutorium meum intende:* commendat. Quòd si non placeat ipsi his uti, ipsam orationem Dominicam in preces jaculatorias convertat, & cum laborat, frequenter dicat: *Sanctificetur nomen tuum:* in adversis: *Fiat voluntas tua sicut in celo, & in terra;* in necessitate: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie:* in tentatione: *Et ne nos inducas in tentationem:* in periculo: *Ah Domine, libera nos à malo.* Post peccatum admissum: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus.* Quæ quidem orationes jaculatoriæ Christo tantò gratiores creduntur futuræ, quantò majori affectu eas ipsemet olim suis Apostolis dictavit.

VII. Tertio illi ostendat, quomodo particeps fieri possit orationum ab alijs peractarum, si alijs gratuletur occasionem orandi, & opera sua ad eundem finem, ad quem ipsi suas orationes perficiunt, dirigere studeat. Ita sanè S. Augustinus insinuavit dicens: *Congraude illi, cui DEUS aliquam gratiam dedit, & potes in illo, quod in te non potes. Ille habet fortè Virginitatem, ama illam, & tua est. Iterum tu habes majorem patientiam, diligat te, & sua est.* Hoc ideo, quia in illo tu es; per proprietatem enim non es tu, per charitatem tu es. Sic-
 C 2 que

que jure dicere poteris cum Propheta p. 118. *Participo ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua.*

VIII. Quartò ostendat illi varios modos, quibus defectum talem orationis compensare possit, nempe
 I. per ardens desiderium; nam, teste Galfardo apud Nierenbergium l. I. ascet. doct. 8. c. 74. *Vir desideriorum, vir orationum est; & bene semper orat, quod bene semper Optat sine intermissione, efficacius enim apud DEUM vota, quàm verba clamant.* Sic, ut S. Anselmus testatur, orabat Moyses, cui tacenti Dominus dixit: quid clamas ad me? clamabat enim corde, quamvis nihil diceret ore. Ita jure desiderium, & incessibilis amor assidua est oratio Sanctorum. 2. Compensare potest per Obedientiam seu observationem mandatorum divinorum & humanorum; sic enim Sirachides c. 35. indicavit dicens: *Qui conservat legem multiplicat orationem. Sacrificium salutare est attendere mandatis.* Quod ipsum confirmans etiam S. Augustinus in Pl. 148. dixit: *Vis semper laudare DEUM? benefecisti omnia, qua facis, & semper laudasti DEUM.*

IX. Quintò denique ostendat eidem, si ipsum etiam orationis finem considerare velit, ipsam facilius, copiosiusque per obedientiae opera obtenturam, quàm per orationem; quis enim alius est finis Orationis, nisi ut DEUS laudetur, benedicatur, gratiae eidem pro beneficijs acceptis agantur, & variae ab illo gratiae impetrentur? hæc omnia autem per servitium ex obedientia præstitum melius obtineri, vel ex ipsa sua Domina illam discere posse. Ponamus enim Domina hanc ipsi præcipere, ut in culina, cibos pro mensa præparet, ipsam verò, reponere, quòd malit Domina

suæ in cubiculo suo cantionem & Musicam jucundam
 canere in laudem illius, & gratiarum actionem pro be-
 neficijs, novarumque gratiarum aucupationem; an
 non faceffere eam jubebit Domina cum sua cantione?
 an non dicet, ciborum præparationem nunc optimam
 fore cantionem, & per eam maximè favorem suum,
 & gratiam conciliari posse? idem ergo de laude DEI
 & oratione sibi dictum putet, eumque in finem sæpe
 revolvat, quod in libro de illustr. vir. Ord. Cisterc.
 legitur de Laico quodam Fratre, qui, cum in ipso As-
 sumptionis Festo oves in prædio custodire jussus, &
 hoc imperium ex obedientia libenter executus fuisset,
 S. Bernardus illius Cœnobij eo tempore Abbas ad
 Fratres suos sermone habito dixit inter alia, ipsos qui-
 dem DEO, DEI paræque gratissimum devotionis sa-
 crificium obtulisse, verumtamen Fratrem hunc, qui
 oves ex obedientia custodiêrat, & voluntatem Super-
 riorum suæ devotioni prætulerat, tam acceptum DEO
 & SS. cœli Reginae obsequium præstitisse, ut nullius
 quantacunque suspensa contemplatio seu intensa de-
 votio ipsius devotioni, quam non alta contempla-
 tionis sublimitas, sed submissa sanctæ Contemplatio-
 nis humilitas excitaverat, præferri potuerit. Quo au-
 dito, inquit Author, mirati sunt universi, præcipuè
 tamen gavisi sunt, & vehementer ædificati Fratres Lai-
 ci, quos Obedientia tam festivis, quam privatis die-
 bus frequenter in diversa opera trahebat, certissimè
 scientes, quoniam sicut septa claustrî, & parietes tem-
 pli, Sanctum non faciunt timorem Domini negligem-
 tem, sic etiam negotia, quæ causâ terrenæ necessita-
 tis obedientia injunxerit, nil obesse posse puras ma-
 nus in oratione levanti. Videatur Spec. Exempl. dist. 3. ex
 37. C 3 §. II.

§. II.

Tentatio II, ob distractiones inter orandum.

X. Juliana devota admodum Matrōna gravissimè tentatur ex eo, quòd assiduas inter orandum distractiones patiatur, & licet sæpiùs repetat orationes cum talibus distractionibus peractas, æquè tamen in posterioribus, quàm prioribus distracta permaneat, unde satius judicans, non orare, quàm orando peccare, decrevit omnino orationem omittere, & hoc suum propositum, totàmque tentationem Confessario suo aperit. Quæritur, quomodo eam consolari, instruatque debeat Confessarius?

Responsio.

XI. Inprimis cum solatium non modicum sit, locios miseriæ habere, ostendat illi, quàm communis sit hæc fragilitas, animique inconstantia, ita ut S. Bernardus cuiquam, qui facile putabat esse sine distractionibus orare, ausus sit, equum suum promittere, si semel orationem Dominicam sine distractione recitaret, quem tamen is lucratus non sit, eò quòd ipsa recitatione quæsierit, num etiam frenum cum equo oblaturus sit.

XII. Secundò ostendat, distractiones has, si voluntariæ non sint, non modò ingratham DEO, Sacerdotibusque, & ipsi oranti infructuosam orationem non efficere, sed potiùs contrarium operari: uti ipsam testari debebit, si sequens ei quæstio proponatur, & quærat, si duas Virgines in templum euntes videret, quarum una sine omni impedimento ad templum veniret, & oraret; altera mox, ubi è domo exisset,

à procacibus Juvenibus invitaretur ad ambulandum cum illis in hortum, variâsque recreationes institundas, quos tamen illa fortiter & constanter repelleret; sed & in templo postea ab alijs Virginibus ad garrendum incitata, neutiquam se moveri pateretur, quam ex hisce magis laudandam, atque à DEO præmiandam crederet? utique posteriorem diceret, idem ergo & ipsa speret, si contra voluntatem distractiones patiatur, id quod DEUS aptâ quondam visione declaravit. Cùm enim duo simul eodem in loco orarent, quidam transiens vidit singulis coronas aureas super caput, uni quidem propinquè, alteri verò remotè admodum imminere; quare finitâ oratione visionis intellectum expiscaturus, utrumque ad se vocavit, & quâ oratio successisset, interrogavit, cui prior respondit, nunquam peius se orâsse, eò quòd sine ulla attentione, & devotione orâisset; posterior verò factus est, nunquam sapidiùs se orationi vacâsse; ex quibus responsis collegit, alterum plùs orando, non obstantibus distractionibus, promeritum fuisse, uti corona capiti propinquiùs imminens indicabat. Meritò ergo Thomas Kempensis l. 3. c. 6. Solatur talem Personam dicens: *Nec est illusio, quòd aliquando in excelsum subito raperis, & statim ad ineptias solitas cordis reverteris, illas enim invitè magis pateris, quàm agis: & quamdiu displicent, & reniteris, meritum est, & non perditio. Non ergo te conturbent aliena Phantasia, de quacunque materia ingesta. Fortè serva propositum, & intentionem rectam ad DEVM: invoca divinam gratiam, abige cum Abrahamo volucres Sacrificium orationis absumere volentes; nec*

dubita, gratiorem fore orationem tuam, quam si sine distractionibus oravisses.

XIII. Tertiò horretur illam, ut neququam desistat ab oratione propter distractiones: sic enim diabolus intentum finem obtineret, ut qui videns, quòd omnia bona ex oratione velut fonte profluant, Holophernem imitatur, & ante omnia hunc fontem obturare conatur; unde S. Climachus grad. 18. ait, sicut ad sonum æris campani Fideles & Religiosi ad Ecclesiam precatum confluunt, ita & nobis in preces effusis, omnes nequam Spiritus invisibiliter convenire ad impediendam orationem, uti Abbati Marcello etiam ostensum est, dum diabolos sono tubæ ad hoc evocatos fuisse audivit. Sed & ipsa Deipara, teste Blosio c. 3. monil. dixit quondam B. Birgittæ: Genius huius inferi Draconis est, ut omnis generis pedicas & retinendat hominibus effundere cor suum per orationem desiderantibus coram Conditore suo DEO, verum tu Filia mea charissima, quantumcunque senseris, & ejusmodi illusionibus, hostisque maligni insidijs exagitari, cave, in via DEI, cursuque orationis idcirco vel subsistas, vel retrocedas, sed persevera potius & lacriter in bona tua voluntate, sanctisque desiderijs tibi supernè immissis, plurimum enim id & placebit Filio meo, & tu augebis coronam justitiæ in illo die.

XIV. Quartò illi ostendat, quot virtutum exercendarum occasionem habeat, si ejusmodi distractiones voluntarias æquo, humilique animo ferat; nam imprimis actum Religionis tantò præstantiorem exercet, quantò plures in eo exercendo difficultates reperiuntur. Deinde actum patientiæ non minùs præ-

tiosum

tiosum ob eandem causam. Sed & actum Fortitudinis heroicum, dum propriæ inclinationi tam fortiter resistit: actum quoque constantiæ egregium, dum in oratione, non obstantibus distractionibus, perseverat: actum denique humilitatis DEO gratissimum, dum suæ mentis instabilitatem agnoscit, & ex hac agnitione occasionem despicientiæ propriæ sumit: ut ad eò gaudere potius, quàm tritari debeat ob eiusmodi incidentias importunas animo occurrentes.

XV. Quintò denique vehementer illam dehorretur, ne preces semel recitatas frequentius repetat; sic enim scrupulos nutriet potius, quàm repelleret; nec leve insipientis animi indicium præberet; quis enim non stultè agere mulierem illam diceret, quæ, ubi jam mediam filorum partem in girgillum (Haspel) contorserat, ob filum ruptum omnia reliqua fila denuò ex girgillo devolveret? atqui idem faceret & ipsa, si preces cum inculpabili distractione recitatas repeteret; maximè cum polliceri sibi non possit, an non insequentibus repetitionibus similes iterum distractiones sit passura.

§. III.

Tentatio III. ob ariditatem orationis.

XVI. Paphnutius Frater Laicus queritur suo Magistro spirituali, se jam à longo tempore ad eò aridum & desolatam in meditationibus extitisse, ut cælum planè æneum sibi factum esse existimet; præ ceteris tamen id sibi dolere, quòd ariditatem istam proprijs suis culpis promeritum se fuisse timeat. Quæritur, quomodo contra hanc tentationem sit instruendus?

C 5

Re-

Responsio.

XVII. Inprimis ostendat eidem, quòd Sanctissimæ etiam Personæ ejusmodi ariditatibus fuerint subiectæ, uti S. Laurentius Justin, c. 14. de casto Connubio, testatur dicens, *neminem tam sanctum, tam in amore præcipuum, tamque dilectione ignitum ac dilectum esse, qui amoris vicissitudini non subjaceat.* S. Teresa certè per octodecim annos eas passa est, uti Ribera de illa in vita l. 4. c. 13. testatur, S. Franciscus Seraphicus per biennium gravissimo mœrore tabescebat in oratione, ita ut sibi planè derelictus à DEO videretur, uti in Chron. l. 1. c. 59. legere est. B. Clara de Monte Falco per annos undecim continuos. P. Balthasar Alvarez per sedecim talibus ariditatibus fuit probatus, uti & S. Maria Magdalena de Pazzis per unum & viginti annos, uti Lancicius opusc. 7. n. 24. testatur. Sed & S. Bernardus l. 54. in Cant. de seipso sic scribit: *Ab heri & nudius tertius invasit me iste languor animi, & mentis hebetudo, insolita quadam inertia Spiritus &c. Exaruit cor meum, coagulatum est sicut lac, factum est sicut terra sine aqua. Nec compungi ad lacrymas queo, tanta est duritia cordis. Non sapit psalmus, non legere libet, non orare delectat, meditationes solitas non invenio.* Unde meritò l. 74. in Cant. dixit, constare, in anima fieri hujusmodi vicissitudines euntis & redeuntis Verbi, sicut ait: *Vado & venio ad vos: Item modicum, & non videbitis me: & iterum modicum, & videbitis me.*

XVIII. Secundò eidem ostendat, ob quos fines DEUS tales ariditates immittere soleat, nimirum In pœnam alicujus peccati, uti S. Laurentius Justin. l. 14.

l. 14 de cast. connub. c. 24. indicavit dicens : *Quo-*
niam nullus est , qui non saltem in multis venialibus
offendat , equidem nemo invenitur , cui saepe divinus
non subtrahatur gustus. 2. Ad meriti augmentum ;
 nam ut S. Climachus grad. 13. pronuntiavit, *nihil equè*
ut acedia (sub qua hinc languorem & desolationem ani-
 mi intelligit) *Monacho tot coronas parat.* Unde & B.
 Virgo S. Birgittæ l. 3. rev. c. 32. dixit : Turbari non de-
 bes, si quandoque cor tuum induratur, quia hoc est
 ad majorem coronam. 3. Ut manifestetur, quâ in-
 tentione cordis vel orationum instantia deserentem
 nos visitationem Spiritûs Sancti requiramus ; nam ut
 S. Bernardus l. 75. in Cant. ait, *quandoque non rever-*
titur Sponsus ad votum & vocem vocantis , ut deside-
rium crescat , ut probetur affectus , ut exerceatur amo-
ris negotium. Sanè ergo dissimulatio est ; non indigna-
 tio. Sed superest, ut queratur, si fortè *quisitum repe-*
riatur , qui vocatus non venit , dicente Domino : omnis ,
qui quarit , invenit. Unde hinc præcipuè verificatur,
 quod Moyses Israëlitis Deut. 13. c. dixit : *Tentat vos*
DEVS vester , ut palàm fiat , utrum diligatis eum , an
non : in toto corde , & tota anima vestra. 4. Ut
 cognoscentes, quanto labore amissum illud spirituale
 gaudium, & puritatis lætitia conquiratur, sollicitius
 inventam custodire, ac tenere intentius studeamus.
 Quodammodo enim negligentius custodiri solet, quid-
 quid creditur, facile posse reparari, ut rectè Abbas
 Daniel apud Cassianum collat. 4. c. 4. advertit. 5.
 ut, quemadmodum S. Ignatius reg. 9. de consol. ait,
 certi sumus nostrarum virium non esse, vel acquirere,
 vel retinere fervorem devotionis, vehementiam amo-
 ris, abundantiam lacrymarum, & aliam quamlibet in-
 ternam

ternam consolationem, sed omnia hæc gratuita esse dona, quæ si vendicemus nobis ut propria, superbia & vanæ gloriæ crimen, non sine gravi salutis periculo incurfuri sumus. 6. Ad humiliationem, uti more suo sapienter S. Bernardus s. de Scala claustrali col. 3. indicat dicens: *Ne timeas, o Sponsa, ne desperes, ne existimes te contemni, si paulisper tibi Sponsus subtrahit faciem suam, omnia ista cooperantur tibi in bonum, & de accessu & recessu lucrum acquiris: tibi venit, tibi recedit. Venit ad consolationem, recedit ad cautelam, ne magnitudo consolationis extollat te, ne, si semper apud te sit Sponsus, incipias contemnere sodales, & hanc continuam victoriam non jam gratiæ attribuas, sed nature.* 7. Ad cavendum contemptum consolationis, & fastidium: uti idem S. Bernardus l. c. innuit dicens: *Vulgare proverbium est, quod nimia familiaritas parit contemptum; recedit ergo (DEUS) ne forte nimis assiduus contemnatur, & absens magis desideretur, desideratus avidius queratur, diu quesitus tandem gratius inveniatur.* Quod ipsum confirmans S. Laurentius Justin. c. 6. de conflict. inter. sic ait: *Temperanter spiritualis est sumenda dulcedo, ne ex immoderato gustu fastidium generet. Hoc sapiens prov. 25. insinuat dicens: Mel invenisti? comede, quod sufficit, ne cogaris evomere: Non igitur ad sarietatem spiritualis est sectanda devotio, ne ex familiaritate nimia contemptum, aut ex assiduitate imprudenti radium generet.*

XIX. Tertiò ostendat illi, quantas virtutes in tali ariditate exercere, quàmque adeò copiosum meritorum augmentum promereri possit; nimirum 1. Humilitatem, dum suam infirmitatem agnoscit, & confiteatur

fitetur; majus autem DEI beneficium est, teste S. Teresia, diem in humili nostri ipsorum cognitione transigere, quam multos in oratione. 2. Patientiam; non enim est dolor acerbior illo, quem patitur anima, ob sensibilis amoris absentiam, ut S. Catharina Bonon. sensit. Hinc & R. Balthasar Alvarez in suis notatis scripsit: Inquietudinem quamcunque in oratione obvenientem martirium reputabo, & ut talem fortiter sustinebo. 3. Amorem erga DEUM, cui placet summopere talis conformitas in oratione arida, uti S. Gertrudi Christus significavit, dum eidem, teste Blofio Mon. c. 3. § 3. dixit: *Vellem electis meis persuasum esse, quod eorum exercitia & opera bona mihi omnino placeant, quando ipsi serviunt expensis suis. Illi autem expensis suis mihi servitium præstant, qui, licet saporem devotionis minimè sentiant, fideliter tamen, ut possunt, orationes & alia pia exercitia sua peragunt, confidentes de pietate mea, quòd ego libenter ea & gratè suscipiam. Plerique sunt, quibus si sapor & consolatio interna concederetur, non eis prodesset ad salutem, & meritum ipsorum valde minueretur.*

XX. Quartò ostendat, quomodo nihilominus fructum orationis obtinere possit; nam 1. Dominus nofter, quia justus est inspector animorum, non impendium solum operis, sed etiam affectum est remuneraturus operantis, ut S. Leo l. 3. de jejun. loquitur. 2. Hoc ipsum, quòd DEO in oratione assistere sinatur, jam magnum esse fructum, uti præclare S. Climachus ostendit gr. 28. dicens: *Noli, cum in oratione perduras, dicere: nihil profeci; jam enim satis profecisti. Quid enim sublimius esse potest, quam adha-*

adherere Domino, atque in hac cum illo jugiter perseverare. 3. Cùm, teste S. Ignatio de disc. anim. mot. reg. 3. quodvis Fidei, Spei, & Charitatis augmentum consolatio dici possit; hæ autem & aliæ virtutes etiam tempore ariditatis vel maximè exerceri queant, ut supra ostensum est, hoc ipso etiam copiosam, eamque multò solidiorem, quàm sit consolatio sensibilis, percipi posse. 4. Cùm finis orationis præcipuus sit, Sanctitas acquirenda, & perfecta voluntatis suæ cum divina conformatio, hoc ipso, quòd ariditatem & desolationem suam patienter de manu DEI acceptet, jam finem orationis obtinuisse.

XXI. Quintò jubeat meminisse doctrinæ à pio Asceta l. 2. de imit. c. 9. datæ, dum ait: *Cùm ablata fuerit consolatio, non statim desperes, sed cum humilitate & patientia expecta cœlestem visitationem, quoniam potens est DEVS ampliorem tibi redonare consolationem. Solet enim sequentis consolationis præcedens consolatio esse signum. Quod ipsum confirmans S. Laurentius Just. c. 17. de triumph. Christ. minimè autem desperet, inquit, qui hujusmodi est, perseveret in bono, ut per bonum discat bene facere; non enim in bono occupatos derelinquit DEVS, illos ex insperato, & in nesciente caligine visitare consuevit. S. Macarius verò ad hoc Agricolarum exemplum imitandum proponit, dum ho. 16. sic loquitur: Agricole periti (per multa consuetudine) cùm ubertas est annonæ, non plañè curâ vacant, sed postea famem & sterilitatem expectant: nec è diverso valde desperant, cùm fame & sterilitate premuntur, eò quòd vicissitudinem probe norunt; sic est in re spirituali, cùm in varias tentationes inciderit anima, non sit attonita, nec desperet, quia*

novit

novit ex permissione se relictum esse, ut probaretur, & erudiretur à malo: nec vicissim, quando divitijs multis, & quiete fruatur, solitudine caret, sed mutationem expectat.

XXII. Sextò eidem ostendat, etiamsi ex culpa sua ariditatem hanc patiat, turbati non debere, sed potius humiliare se coram DEO, agnoscere culpam, & DEO gratias agere, quòd tam paternè secum agere, & in hac potius, quàm altera vita castigare dignetur; uti S. Catharina Senensis, teste Rodriq. p. 1. tr. 8. c. 28. fecit, quæ tempore desolationis sic seipsam allocuta est: Tu vilissima peccatrix nullis consolationibus digna es? quid enim? nonne tibi fuerit satis, si non damneris, etiamsi toto vitæ tempore has cruces & tenebras patiaris. Certè non ideo elegisti servire DEO, ut hîc consolationes ab eo recipias, sed ut in cælo fruaris illo in æternum. Surge itaque, & consueta tua exercitia prosequere, Dominóque tuo fidelis permane. Eundem in finem proderit etiam ipsi narrari, quod Blossius c. 10. monil. de S. Birgitta refert, quòd, scilicet, cum à pravis cogitationibus multum in oratione turbaretur, Christus eidem dixerit: Hæc est consummata, perfectaque justitia, ut quemadmodum tu olim in seculo oblectabas te vanitatibus mundi, contra voluntatem meam, ita jam vexeris cogitationibus vanis & mundanis contra voluntatem tuam. Unde Taulerus, ut idem Blossius de consol. pusill. querentibus suam desolationem respondere solebat: Imò bellè procedit negotium tuum, gratiaque est, quam tu pœnam arbitraris. Instant ipsi: sed hoc culpâ meâ accidit; ego verò contra: demus hoc ita esse, verum tu crucem, quam DEUS tibi imponit,

nit, libenter amplectere, ipsique te plenè resigna
Atqui consumor spirituali ariditate, aiunt, tenebris
que spiritualibus involvor: Et hoc ipsum, inquit,
æquanimiter ferto, majorem enim tibi accerferet gra-
tiam, quàm si multa sensibili devotione perfundereris.

XXIII. Septimò denique eidem ostendat, gravem
& noxiam esse deceptionem dæmonis, si ad oratio-
nem deserendam ob ariditatem impelli se sentiat, nam
si hoc obtineat, jam id, quod voluit, impetravit, cum
teste S. Nilo c. 47. de orat. *universum bellum, quod
inter nos & dæmones conflatur, non sit de aliare, quàm
de oratione; est enim illis oratio valde adversa & odio-
sa, nobis verò salutaris & valde benigna.* Sequatur
ergo potiùs consilium Palladio in simili tentatione
constituto à S. Macario datum, dum sic eum conso-
latus est: si tibi deinceps tuæ cogitationes dixerint:
Nihil hîc facis, Palladi, abi hinc; responde illis: Pro-
pter Christum cellæ hujus parietes custodio. Aut cer-
tè P. Balthasar Alvarez è Societate JESU exemplum
imitetur, qui, licèt sedecim annis talem ariditatem
passus, nunquam tamen desiderium orationis depo-
suit, sed tanta cum diligentia & constantia in ea per-
severavit, atque si jucundum semper & facilem ad-
itum inveniret; collocabat enim fiduciam suam in in-
finita misericordia ac liberalitate DEI, in cujus con-
spectu constituabat sese, quemadmodum Cananæ
illa dicebat, tanquam catellum expectantem micos
cadentes de mensa Domini sui: & sicut amicus illi
Evangelicus etiam repulsus non destitit ad portam DEI
pulsare per multos annos, donec tandem exauditus
fuit, & ad familiaritatem admissus, cum ingenti co-
lestium donorum copia. Addat etiam pro consolatio-

ione id, quod S. Basilius c. 2. constit. monast. monet; si per peccatum indefinenter debilitatus, non poteris orare, quantum poteris, teipsum coge & constanter consiste coram DEO, animum ad ipsum intendum, & ad seipsum collectum habens, & DEVS ignoscet ob id, quod non ex contemptu, sed per infirmitatem non vales, ut oportebat, cum ipso consistere. Dicat ergo cum pio Asceta l. 3. c. 16. *Hec mihi sit consolatio, libenter velle carere omni solatio humano, & si tua (O JESU) defuerit consolatio, sit mihi tua voluntas & iusta probatio pro summo solatio; non enim in perpetuum irascēris, neque in aeternum comminaberis.*

§. IV.

Tentatio IV. ob siccitatem Meditationis.

XXIV. Alphonsus Religiosus ad quotidianam meditationem obligatus fatetur suo Patri spirituali, adeo rude, & siccum ingenium se habere, ut circa nihil in meditatione discurrere cum fructu queat, atque aded præscriptam Meditationis horam plerumque inutiliter consumat. Quæritur, quomodo juvandus & consolandus sit?

Responsio.

XXV. Inprimis ei facilem quandam modum ostendi posse, Meditationem cum fructu peragendi, dicendo videlicet, Meditationem esse quasi privatam concionem, quam quisque sibi ipsi instituat, cum verè eundem cum concione publica scopum præfixum habeat, scilicet illustrationem intellectus, & motionem voluntatis; unde sicut ille Concionator utilissimè concionatur, qui doctrinam valde practicam, id est,

D

est,

est, in quotidianos usus venientem probandam sibi assumit, eamque ab initio bene declarat, seu in quo fita sit, ostendit, deinde uno vel altero apposito argumento & interdum etiam exemplo confirmat; subinde media ad illam executioni mandandam offert, & tandem brevi, sed fervente epilogo concludit; ita illam quoque Meditationem utilissimam merito censemus in qua hæc omnia cum proportione servantur; unde aliqui Meditationem in tria puncta dividunt, in quorum primo consideratur, quid agendum vel fugiendum; in secundo, cur faciendum; in tertio, quibus medijs executioni mandandum sit, & tandem affectuosum colloquium subjungitur. Alij pro simplicibus hunc modum maximè idoneum judicant, quos super quovis puncto quatuor sequentes quæstiones formandum: *quod est punctum Meditationis?* ubi breviter illud memoriâ recolitur, & actus fidei elicitus subjungitur: *quid de eo considerandum?* uti verba, actiones, circumstantiæ breviter perpenduntur: *quis fructus ex hac consideratione hauriendus?* ubi propositum virtutis alicujus exercendæ, vel vitij fugiendi, vel actionis quotidianæ rectè instituendæ concipitur: & tandem *quid cum DEO aut Sanctis super hac materia colloquendum?* ubi varij actus pij, gratulationis, gaudij, gratitudinis, doloris, humilitatis, desiderij, oblationis, postulationis eliciendi. Quæ quidem modum meditandi per tres animæ potentias à S. Ignatio traditum utpote facillimum in cujusvis potestate, etiam tempore ariditatis, esse, pulchrè Alphonsus Rodriquez p. I. tr. 5. c. 18. ostendit, modò non statim desistat à consideratione, sed cum patientia perseveret; sicut enim cum quis subit tenebricosam

aliquo

aliquod hypocaustum, principio quasi nihil videt, sed si istuc aliquamdiu moretur, perspicit, quæ in eo sunt, omnia, ita idipsum perseveranti in oratione contingit; unde meritò concludit idem Author, durationem istam & moram, ac perseverantiam præcipuum esse fructum, quem ex meditatione percipimus.

XXVI. Secundò hortetur illum, ut in amore Dei, & odio peccatorum, & omnium, quæ ad peccandum alliciunt, proficere studeat; hos quippe esse geminos fontes, ex quibus copiosa cogitandi materia ultro profluat, quis enim nescit, quàm facile sit Marti cuiquam de liberis, aut Amasio de sua Amasia cogitare, & loqui, quàm difficulter & quasi violenter à talibus cogitationibus aut locutionibus abstrahatur; quantò magis de DEO, in quo tanta perfectionum, aliarumque rerum amabilium materia, copiàque reperitur, cogitare facillimum censendum erit. Idem de affectu odij sentiendum, de quo constat, quàm pertinaciter Persona, quæ tale odium animo volvit, revolvendis injuriarum acceptarum circumstantijs, excogitandis varijs vindictæ modis, & firmissimis executionis decretis insistat, ita ut longissima interdum aliquot horarum, imò etiam dierum spatia in talibus Meditationibus absque ulla difficultate, imò cum magna voluptate consumantur; quis ergo non idem speret, facile se effecturum, si inveteratum & serium erga peccata odium concepisset?

XXVII. Tertiò eidem suadeat, ut, si discursibus longioribus vacare non possit, per actus voluntatis seu affectus pios & seria proposita doctrinæ, quam præ manibus habebat, exequendæ hunc defectum supplere conetur, atque adeò si pro doctrina humilitatis

litatis Christi imitationem v. g. proposuerit, gratulatur in primis Christo suam tam perfectam humilitatem, gratias agat de tam pulchro exemplo relicto, offerat in signum gratitudinis omnes actus humilitatis ab ipso vel Sanctis elicitos, doleat de negligentia in studio hujus virtutis admissa, veniamque supplicet, & propositum concipiat hanc virtutem majore studio & fervore exercendi, atque ad hoc pro se alijs copiosam à DEO gratiam sedulo imploret. Ne dubitet, se non minorem ex tali exercitio fructum reportaturum, quàm alij, qui multis ambagibus & discursibus se ad tantæ virtutis exercitium assumendum excitârunt; perinde ac canis ille venaticus, qui leporem paucis passibus assecutus est, æqualem Domino fructum procuravit, quàm is, qui longo discursu fatigatus eundem cepisset.

XXVIII. Quartò suadeat, ut praxin illius ferè DEI sequatur, de quo Rodriquez p. 1. tr. 5. c. 21. fert dicere solitum; Quadraginta jam anni lapsi sunt ex quo omni possibili modo & studio conatus sum orationi assiduè vacare, ex eaque proficere; atqui tunc hoc tempore meliorem, nervosiorémque orandi modum non deprehendi, quàm illum, quo me ante DEUM Infantis instar constitui, nudi, cæci, mendicis, famelici, ab omnibus hominibus derelicti, quæ orandi rationem etiam S. Davidi placuisse, ex psalmo constat. Cum hoc ferè coincidit modus ille, quæ suadent aliqui, ut quis mendici personam assumens per varios Sanctorum choros vegetetur, & ab Angelis quidem gratiam & fervorem in laudando DEO, à Apostolis constantiam in fide, quæ verbis, quæ operibus demonstrandam, à Patriarchis & Prophetis fideli-

ciam firmam erga DEUM , à Martyribus fortitudinem inter adversa , à Confessoribus profundam humilitatem & obedientiam , à Virginibus denique viduisque insignem corporis, animique puritatem emendicet. Vide, ait Gerson, quantâ patientiâ & submissione , Pauperes præ foribus Divitum panis frustulum aut obolum præstolentur : quanto affectu, corporis, oculorumque flexu , quàm miserabili voce stipem emendicent, quàm importuni instent, donec exaudiantur. Sic componat & ipse se ante ostium Magni illius Patrisfamilias, & sint oculi ejus ad Dominum DEUM directi, donec misereatur illius.

XXIX. Quintò interdum usurpandum etiam illum modum suadere poterit, quem vir quidam, qui S. Ignatio & Socijs Barcinonam tendentibus occurrens, Sarcinas eorundem bajulandas sibi deposcebat, usurpasse scribitur, dum scilicet ipsis Hospitium subeuntibus, & in diversos angulos orationis gratiâ flectentibus, etiam ipse exemplum eorum meliori, quo potuit, modo æmulatus, fixis humi poplitibus sic orabat: Domine DEUS, viri hi Sancti sunt, & ego jumentum eorum, quod illi orant, & petunt, & ego humiliter oro, petoque. Concluditque Monachus, qui hæc scripsit, virum hunc postea tam spiritualem effectum esse, ut altissimæ & extraordinariæ orationis donum fit assecutus. Simile quid legitur apud eundem Rodriquez, qui præcedens factum etiam narravit l. c. n. 5. de alio quoque Viro, qui plurimis annis non aliam orationem faciebat, quàm istam: *ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum.* ps. 72. ex qua oratione duo vir religiosus consecutus est, animi videlicet demissionem maximam,

ximam, & magnam cum Christo Domino familiaritatem.

XXX. Sextò si similes Modi nihil juvent, ac certè varietatis gratiâ interdum alium adhibere placebit poterit consilium P. Nicolai Lancicij arripi, & variis affectus per totam quasi horam elici, ita ut primo gratiæ agantur pro beneficijs generalibus & specialibus, quæ tum sibi, tum alijs contulit DEUS: postea dolor de peccatis particularibus simili modo eliciatur: tertio humilitatis actus ex varijs titulis & comparationibus exercentur: quarto variæ suæ necessitates corporales, & spirituales commendentur, variæque dona & gratiæ postulentur: denique pro diversis statibus & Personis etiam divina misericordia & liberalitas imploretur.

XXXI. Septimò poterit eidem suaderi, ut cum Christo ad montem Oliveti, aliâque Passionis loca conferat; ibique per agoniam, captivitatem, flagellationem &c. roget, ut integram peccatorum remissionem, invictam in adversis patientiam, perfectam voluntatis suæ conformitatem & similes virtutes largiri dignetur; qui modus rudibus vel maximè est accommodatus; nec minùs ipsi etiam Christo ob memoriam passionis acceptus.

XXXII. Octavò denique interdum per orationem vocalem ut se soletur, tempùsque illud utilitè impendat, suadere poterit; uti & S. Teresa sororis suis in itiner. c. 18. suavitè dicens: *Mentali orationi vos applicate, Carissima; si qua verò hoc facere non queat, in vocali se exercent, & lectionem spiritualem & pia cum DEO colloquia frequentet: orationis per horas elabi non sinat; nescit enim, quâ horâ sponte*

vacaturus sit (ne, quod fatuis Virginibus aliàs contingit, illi etiam eveniat) & an majus sibi onus imponere velit, etsi aliquà dulcedine temperatum. Quod consilium tantò faciliùs amplecti poterit, si orationes istas vocales per tertium orandi modum à S. Ignatio præscriptum usurpare, singulàque verba aliquamdiu ruminari voluerit; hæ enim uti propiùs ad meditationem accedunt, ita non incongruè quandoque eidem substitui possunt.

§. V.

Tentatio V. ob somnum.

XXXIII. **O** Nuphrius Frater Laicus toto die laboribus domesticis gravatus, sentit se tempore orationis vehementer ad somnum incitari, sicque multas horas inutiliter consumere; quam suam tentationem proin Confessario aperit, remediùmque sibi pro illa vincenda suppeditari petit. Quæritur, quale sit offerendum?

Responsio.

XXXIV. Primò eidem ostendat, etsi probabiliter apud ipsum talis somnus ex lassitudine corporis proveniat, tamen frequenter etiam ex diaboli cooperatione oriri, orationem omni modo impedire volentis; hinc non semel visi sunt dæmones tempore orationis collis, capitibus, aut humeris orantium insidentes, aut digitum ori inferentes, ut ad somnum his modis excitarent. Quare hoc maximè tempore illud D. Petri 1. c. 5. ante oculos haberi debet: *Fratres, Sobrii estote* (quia cibi & potùs abundantia multam etiam somno materiam subministrat) & *vigilate, quia*

quia Adversarius vester tanquam Leo rugiens circumquarens, quem devoret.

XXXV. Secundò ostendat, quantopere] DEUS displiceat hæc somnolentia sub oratione, uti non semel ille per varias apparitiones ostendit, dum uni quidem apprensus tergum obvertit, dixitque: Piger, cur tam segniter mihi servis? non mereris videre faciem meam: alteri verò sub choro dormitanti de cruce descendens tam gravem colaphum inflixit, ut tertio post die mortuus sit, ut Rodriguez p. 1. tr. 5. c. 25. Cæsario refert. Certè S. Romualdi tempore tam gravis noxa censebatur, si quis sub oratione dormiret, ut à sa cris eo die fuerit suspensus.

XXXVI. Tertiò ostendat eidem, quòd, quanto difficilior est hæc victoria ob naturæ imbecillitatem tantò amplior ei corona propter illam sit conferenda, uti iterum DEUS memorandâ visione judicavit, dum cuidam seni ostendit splendidissimam sedem, & septem lucidissimas coronas Discipulo suo præparatas ostendit, quòd septies de nocte somnolentiam vicissimam vitavit, uti in Spec. Exempl. dist. 2. ex. 117. fusiùs refertur.

XXXVII. Quartò varia ei media offerat ad somnum excutiendum, qualia sunt, in pedes erectos stare, in cælum suspicere, recenti aquâ faciem abluere (quem in finem aliqui pannum madefactum pedes se habent, disciplinam præmittere, libero, & libique acclinato corpore, aut expansis brachijs, si alii bitri absint, orare, & plura alia, quæ unctio Spiritus suggeret.

§. VI.

Tentatio VI. ex negata exauditione.

XXXVIII. **B**irgitta Vidua gravibus morbis, aliisque
miserijs oppressa, longo tempore libe-
rationem à DEO ferventissimè petijt, nec tamen ul-
lam revelationem impetravit; quam ob causam gra-
vissimè tentata, & propè ad desperationem redacta
est, maximè cùm gravissimos quosque Peccatores à
DEO exaudiri quotidie advertat. Quæritur, quomo-
do contra tentationem ejusmodi roborare eam oporteat?

Responsio.

XXXIX. Inprimis illam hortetur, ut seipsam
examinet, an non causam & obicem posuerit tali ex-
auditioni, peccatum scilicet grave necdum expiatum,
ita ut verè de ipsa dici possit illud Thren. 3. *Opposui-
sti nubem tibi, ne transeat oratio.* Hanc enim nubem
esse peccatum, jam pridem cæcus ille Evangelicus
Jo. 9. testatus est dicens: *scimus, quia peccatores
DEVS non audit, sed si quis DEI cultor est, hunc ex-
audit.* id quod S. Gregorius in Pastor. confirmans
ait: *cùm is, qui displicet, ad intercedendum mittitur,
irati animus ad deteriora provocatur.* Nec mirum;
quis enim exaudiat Inimicum Amici sanguine fœda-
tas manus portigentem; quantò minùs ergo DEUS
preces audiet, si Peccator Christi Filij sui sanguine con-
spersas manus attollat. Hinc Isaïæ c. 59. dicitur: *Ec-
ce non est abbreviata manus Domini, ut salvare ne-
queat, neque aggravata est auris ejus, ut non exaudiat;
sed iniquitates vestrae dividerunt inter vos & DEVM*

vestrum, & peccata vestra absconderunt faciem ejus a vobis, ne exaudiret; manus enim vestra polluta sunt sanguine, & digiti vestri iniquitate.

XL. Secundò illam pariter jubeat considerare, an non fortassis tepidè admodum, & irreverente cum varijs distractionibus petièrit à DEO optatas gratias; verè enim magnam injuriam facio DEO, inquit S. Bernardus l. de anim. c. 8. cum illum precor ut meam precem audiat, quam ego ipse non audio. Deprecor illum, ut mihi intendat, ego verò nec mihi nec illi intendo. Unde meritò hortatur l. 4. epist. Omnes homines sunt ita affecti, ut illis studeant & optulari, & attendere, quos viderint nequaquam dormientes, neque ignavia deditos, sed qui ipsi se preparant, & instruunt, & prompti sunt ad officij partes peragendas. Quà igitur fronte tu postulare audes, ut dum ipse dormis, nullaque salutis tue curà tangeris, superabile auxilium caeleste ad te advolet, cumque frustratus fueris, agrè fers? Præcedant itaque ea, quæ à te exiguntur, & tunc demum ea, quæ sunt auxilij vini, subsequantur.

XLI. Tertiò jubeat considerare, an non malo quidpiam petièrit; sic enim mirari non deberet, si non exaudiat, sed potiùs audire S. Jacobum c. 4. monentem: *Petitis, & non accipitis, eò quòd malè petatis, ut in concupiscentijs vestris insumatis.* Unde meritò Hugo Carthusianus gravem hanc impudentiam vocat, atque adèò indignam, ut exaudiat. Cum rogas DEVM, inquit, ut non auferat tibi aliquid, cum inhaesisti cupidè, ita est ac si mulier à viro suo in ipso adulterio deprehensa, cum debeat petere veniam criminis, roget potiùs, ne interrumpat ei ipsius adulterij voluptatem.

tum. Non satis tibi est fornicari à DEO, nisi ipsum
 ad hoc inclines, ut ea, quibus corrumpere fruendo, au-
 geat, conseruet, & coaptet, id est, formam corporum,
 sapes, & colores. Quae est adco impudens mulier, quae
 dicat viro suo. Quere mihi illum aut illum, cum quo
 dormiam, quia mihi placuit plus, quam tu, alioqui non
 quiescam? tu tamen facis hoc viro tuo, id est, Domi-
 no, cum prater ipsum aliquid diligens, id ipsum ab eo
 petis? Cum dicis DEO: da mihi hoc aut illud, hoc est
 dicere: da mihi, in quo te offendam, & à te forni-
 cer; cum enim aliquid aliud ab eo, quam ipsum petis,
 ipsa petitione tuâ reatum ei tuum & fornicationem ab
 eo ostendis, & nescis. Misericors vindicta, si Sponsus
 Sponsam suam adulteram deprehendens, ea tantum sub-
 trahit illi, cum quibus fornicabatur: quam verò inve-
 recunda & inverecunda est ipsa, si ad injuriam hoc
 accipiat? Alij id ipsum Medici exemplo ostendunt,
 qui, ut Isidorus loquitur, sæpe non exaudit ad vo-
 tum, ut exaudiat ad sanitatem. Unde præclare S.
 Augustinus in ps. 144. sic loquitur: Si verè DEVM
 invocasti, certus esto, quia id fortè, quod volebas tem-
 poraliter, ideo non dedit, quia tibi non proderat. Ædi-
 ficetur in hoc cor vestrum, Fratres, cor Christianum,
 cor fidele, ne incipiatis tristes facti, veluti fraudati desi-
 derijs vestris ire in indignationem contra DEVM: non
 expedit adversus stimulum calcitrare. Recurrite ad
 scripturas. Exauditur diabolus, & non exauditur A-
 postolus. Exaudivit eum, quem disponebat damnare,
 & non exaudivit eum, quem volebat salvare; nam æ-
 ger petit multa à Medico, non dat Medicus: non exau-
 dit ad voluntatem, ut exaudiat ad sanitatem. Ergo
 Medicum tuum pone DEVM, pete ab illo salutem, &
 salus

salus tua erit. Vis, ut det se tibi? quòd si quid esse
habere, non vult ipse, ut habeas, ut se tibi det. Impedi-
dimenta remove, ut intret ad te. DEVS etsi voluntati
nostra non dat, saluti dat. Tu cum patientia salu-
tatem expecta: quibus te medicamentis curet, ille no-
vit. Tu tibi aegritudinem comparasti peccando, ille ve-
nit non solum fovere, sed & secare, & urere.

XLII. Quartò ostendat illi, quàm pronus sit Deus
ad dandum, quod petitur, ita ut, quemadmodum
S. Chrysostomus loquitur, non minùs cupiat implere
vota hominum, quàm Mulier gravida effundere fecu-
tum suum; unde tam sollicitè temper hortatus est ad
petendum: Petite, & accipietis, ut gaudium vestrum
sit plenum. Jo. 16. Et iterum: Quodcumque petieritis
Patrem in nomine meo, hoc faciam: ut adedò intrepide
& indubitanter ausus sit dicere Siracides c. 2. Qui
invocavit eum, & despexit illum? quod ipsum con-
firmans S. Bernardus l. 4. in quadr. quæ fidelis, inquit,
& humilis, & fervens oratio fuerit, coelum sine dubio
penetrabit, unde certum est, quòd vacua redire non po-
terit. Nam, ut idem l. 6. de anim. c. 6. ait, unum
è duobus indubitanter sperare debemus, quoniam aut
dabit nobis, quod petimus, aut quod nobis noverit esse
utilius. Noli ergo vilipendere orationem tuam, quoniam
ille, ad quem oras, non vilipendit illam, sed ante-
tequam egrediatur de ore tuo, ipse scribi eam jubet in
libro suo.

XLIII. Quintò suggerat illi verissimam & saluberrimam
S. Augustini super ps. 65. sententiam: Ne deficias in oratione,
DEVS, quod concessurus est, etsi defeceris, non aufert.
Non levitate utitur, qui promissit, non facile de sententia movetur,
quod promissit, est fixum: fallere

fallere non potest; habet, unde faciat. Vult tamen, ut S. Gregorius ho. 1. in Evangel. testatur, rogari, vult cogi, vult quadam importunitate vinci: ideo tibi dicitur: Regnum calorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Esto igitur sedulus in oratione, esto in precibus importunus: cave, ne ab oratione deficias. Si dissimulat audire, quem rogas, esto raptor, ut regnum Calorum accipias. Esto violentus, ut vim inferas ipsis etiam cœlis. Bona violentia, quâ DEVS non offenditur sed placatur: proximus non laditur, sed iuvatur: peccatum minuitur, non multiplicatur. Bona, inquam, violentia, quâ non lucrum queritur citò periturum, sed regnum acquiritur sine fine mansurum: Quod egregiè confirmans Gillibertus l. 6. in Cant. sic loquitur: Pertinax oratio pertingit ad finem. Etsi tibi in initijs sicca, & velut Saxea videatur, oleum tamen gratiarum de hoc durissimo Saxo, modo perseveres, modò te longior mora non dissolvat, modò tua vota dilatione non lentescant. Cave, ne illud tibi de Evangelio impropereetur: sic non potuisti unâ horâ vigilare mecum? Quòd si torpor abest, vide, ne dilationis tœdium te fatiget, & desiderium tuum infringat. Vtrobique reatus est, si sit anima vel in postulatione remissa vel deficiens in expectatione.

XLIV. Sextò denique eidem ostendat, mirari, aut ægrè ferre eam non debere, quòd DEUS malos præ ipsa exaudiat; hoc enim in pœnam & damnationem eorum facit, uti S. Augustinus tr. 6. in Ep. Jo. 1. c. 3. docet, dum ait: Multi dati sunt in manus suas malo suo, de quibus dicit Apostolus: Tradidit eos DEVS in desideria cordis eorum. Quod ipsum in Pl. 144. præclare confirmat varijs exemplis, dum ait: Non iniustum aliquid petebat Apostolus, quando rogabat, ne aufer-

aufferretur ab eo stimulus carnis, Angelus Satana, & tamen rogavit, & non accepit, quia tempus adhuc erat exercenda infirmitatis. Petiit Job tentandum Diabolus, & accepit. Attendite, Fratres mei, magnum Mystrium discendum, repetendum, tenendum animo, nunquam obliviscendum propter abundantiam in hoc seculo. Quid dicam? revera comparandus Apostolus Diabolo? Apostolus rogat, & non accipit. Diabolus petit, & accipit. Sed non accepit Apostolus propter perfectionem suam, accepit Diabolus ob damnationem suam. Denique ipse Job accepit sanitatem in opportunitate; dilatus est enim, ut probaretur, & diu sedens in pulvere, & rogabat DEVM, ut auferrentur ab eo ista, & DEVS non auferabat. Citius Diabolum exaudit, ad eum tentandum? quam ipsum Jobum ad Sanandum, ideo concessus est iste tentandus, ut eo probato esset cruciandus. Discite ergo non murmurare adversus DEVM &c.

§. VII.

Tentatio VII. circa illusiones in oratione.

XLV. **A**lipius Novitius audiens, Dæmonem nulli ferè rei, quam orationi magis insidiari, atque aded varijs illusionibus fructum illius impediri conari, vehementer timet, ne & sibi similibus tentationibus imponat ille Veterator; quare tentationem hanc suam, sollicitudinemque Confessario suo aperit, & contra ejusmodi illusiones instrui, & armari petit. Quæritur, quomodo id præstare debeat Confessarius.

Responsio.

XLVI. Inprimis illi significet, varias quidem esse illo-

illusiones, quibus Dæmon Orantibus imponere solet, sed easdem ad quatuor præcipuè genera revocari posse, scilicet ad materiam, formam, finem, effectum orationis, uti ex dicendis apparebit. 1. Itaque ostendat, circa Materiam orationis eatenus ipsum illudere, quatenus persuadet orantibus, ut non nisi materias sublimes pro Meditatione eligant, variasque in ea revelationes & apparitiones desiderent; cui illusioni occurrendum est ostendendo, quòd hoc ipso, quòd Novitius iste adhuc parvulus sit in perfectione, lacte potiùs, quàm solido cibo refici opus habeat, ne si istum temerè sibi eligere præsumpserit, ab eo suffocationis magis, quàm fructuosæ refectiois periculum incurrat. Addat etiam, quòd revelationes, hoc ipso, quòd sint extraordinarius DEI favor, qui nec magis Sanctum facit, si adsit: nec minùs Sanctum, si absit, meritò non sint petendæ à DEO, sed potiùs si dentur, cum magna reverentia & humilitate acceptandæ, &, quantum fieri potest, occultandæ exemplo Christi sæpius prohibentis, ne miracula à se patrata manifestarentur. Hinc S. Bernardus rectè monet, illam Isaia c. 14. sententiam: *Secretum meum mihi: in parietibus cubiculi, aut certè in ipso corde esse scribendam.*

XLVII. Secundò ostendat, circa formam Orationis Dæmonem illudere, quatenus impellit ad cæremonias sacras & situm corporis decentem in oratione contemnendas, quasi incipientibus magis, quàm perfectis convenientes; cui illusioni occurrat Confessarius, ostendendo cæremoniarum istarum utilitatem, utpote quæ perinde conducunt ad virtutes conservandas & acquirendas, sicut accidentia ad substantiæ productionem.

ductionem & conversationem ; & præterea faciunt ut homo non secundum animam duntaxat, sed corpus etiam servitio Creatoris impendatur, sicque perfectum fiat holocaustum; quæ ratio sanè persuadenda, ab ipsis etiam perfectis tantò accuratiùs esse observandas, quantò magis ab ijs, quàm ab imperfectis ejusmodi holocaustum expectatur.

XLVIII. Tertio ostendat circa finem orationis illud dare dæmonè quatenus impellit ad orationis exercitium tanti æstimandum, ut præ illo aliarum virtutum, obedientiæ præsertim, & mortificationis studiù negligatur, qui error, teste Granatensi l. 2. c. 57. est unus ex primarijs qui in hac vita solent occurrere, imò & ex universioribus. quia in omnibus, & per omnia destruit vitam spiritualem, quæ est divinæ legis adimpletio, ad quam oratio velut medium ordinatur, quem tamen Ordinem hic error invertit, dum ex mediò finem, & ex fine mediù facit. Quare ut huic illusioni solidè occurratur, ante omnia Christi verba Luc. 9. præ oculis habenda sunt: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.* Quare ita expectat, & recipiat donum orationis, ut tamen semper meminerit, sibi non tantùm in colle thuris, sed etiam Myrrha hæ commorandum esse. Sequatur item morem viatorum, qui ita intrant hospitium, & jentaculum sumunt, ut tamen simul etiam sollicita sint de eo, quod restat, itinere peragendo; similiter ergo & ipse fruatur divinâ dulcedine inter orandum haustâ, ut tamen se resolvat, ac paratus sit, ad reliquum vitæ iter per asperas vias tribulationum, amore illius, à quo tantum suaviter recreatur, sustinendarum conficiendum.

XLVIII

XLVIII. Quartò illi ostendat, circa fructum & effectum Orationis illudere Dæmonem solere, dum vel ad Magistros Spirituales contemnendos Instigat, eò quòd per Orationem ipsi à nobiliori Magistro instruuntur: vel certè ad alios, qui non tam bene orare nòrunt, præ se nihili faciendos incitat; cui utriusque tentationi occurrendum erit, ostendendo in primis, quàm constanter DEUS hunc morem tenuerit, ut homines pro instructione ad homines miserit, ita ut ipsum S. Paulum ad Ananiam pro simili instructione ablegarit, atque ideo multos, qui ejusmodi instructionem & humilitatem neglexerunt, dono orationis privaverit, uti ex Hæresiarcharum, aliorumque Spiritualium virorum ruina patet. Deinde pariter ostendat, quàm insipienter faciat, alios ob minùs perfectam orationem contemnendo, cum, sicut à circuli peripheria variæ lineæ tendunt ad centrum; ita variæ quoque sint in hoc orbe viæ ad DEUM, qui centrum nostrum est, perveniendi; unde ergo scit, quòd alius non æquè bonam, aut etiam compendiosiore, v. g. viam mortificationis, elegerit; aut etiam ex ipsa sua oratione licèt arida & minùs perfecta plùs meriti & fructùs reportarit; ut ad eòd hinc maximè locum habeat illud Apostoli Rom. 14. *Is, qui manducat (& bene orat) non manducantem (aut minùs benè orantem) non spernat: Et qui non manducat (aut orat) manducantem (seu suaviter & bene orantem) non judicet.*

* *
*

È

CAPUT